

Gf.IV.30.122/2014/4.

A Debreceni Ítéltábla a dr. Sipos Zoltán ügyvéd (CÍM) által képviselt FELPERES NEVE (FELPERES CÍME) felperesnek, a Prekub Ügyvédi Iroda (CÍM ügyintéző: dr. Prekub János ügyvéd) által képviselt ALPERES NEVE (ALPERES CÍME) alperes ellen 33 004 172 Ft vállalkozói díj és járulékai megfizetése iránt indított perében a Nyíregyházi Törvényszék 2014. január 7. napján meghozott 20.G.15-13-040107/5. számú ítélete ellen az alperes részéről 6. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett rendelkezését pedig helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 190 500 (Egyszázkilencvenezer-ötszáz) Ft másodfokú perkoltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság az ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 27 377 426 Ft-ot, és annak 2012. január 1. napjától a kifizetés a napjáig járó, „A Polgári Törvénykönyvről” szóló 1959. évi IV. számú törvény (rég. Ptk.) 301/A. §-ának (2) bekezdésében meghatározott mértékű késedelmi kamatait, továbbá 1 511 459 Ft perkoltséget.

Az elsőfokú bíróság az ítélete rendelkező részében megállapította továbbá, hogy a felperes által 2010. november 30. napján kiállított sorszámu, bruttó 5 626 746 Ft összegű számla szerinti fizetési kötelezettségének az alperes nem tett eleget.

Az ítélete indokolásában megállapított tényállás szerint az alperes mint megrendelő és a felperes mint (a közbeszerzési eljárás során nyertes ajánlattevő) vállalkozó között 2010. november 22. napján vállalkozási szerződés jött létre, amelyben a felperes a IGAZGATÓSÁG NEVE által szám alatt kiadott vízjogi üzemeltetési engedély 3. és 4. oldalán rögzített, külterületi vízelvezető csatornák és befogadók rekonstrukciós munkáinak elvégzésére vállalkozott bruttó 33 125 000 Ft átalányár ellenében.

A felperes a szerződésben vállalt munkát a kikötött határidőre (2011. június 29. napja), a terveknek és a jogszabályi előírásoknak megfelelően, hibátlanul elvégezte, amelyet az általa 2010. november 30-án és 2011. július 1-jén kiállított teljesítési igazolásokban az alperes is elismert.

A teljesítési igazolások alapján a felperes 2010. november 30-án bruttó 5 626 746 Ft összegű részszámlát, 2011. július 1. napján pedig bruttó 27 498 254 Ft összegű végszámlát állított ki az alperes felé, amely számlákat az alperes befogadta, azok

ellenértékét azonban a felperes 2012. március 6-án és 2012. július 11-én keltezett fizetési felszólításaira sem egyenlítette ki.

2011. április 12-én a peres felek között egy adásvételi szerződés is létrejött, amelyben a felek abban állapodtak meg, hogy a fenti vállalkozási szerződéssel érintett külterületi vízelvezető rendszerek rekonstrukciója során kitermelt faféléseket a felperes a szerződés 2. pontjában meghatározott mennyiségben és egységáron megvásárolja az alperestől, aki a szerződésben kötelezettséget vállalt arra, hogy a vételárat „a beruházás önerő részének a megtérítésére fogja fordítani”.

Az adásvételi szerződés alapján a felperes 2011. május hónapjában összesen 52,25 mázsa mennyiségű haszonfát szállított el a területről bruttó 120 828 Ft értékben.

A felperes által rekonstruált területen ezt meghaladó mennyiségben nem volt kitermelhető fa, így az adásvételi szerződés a további részében lehetetlenült.

A felperes az általa elszállított famennyiség ellenértékét az alperesnek nem fizette meg.

A NAV 2011. évben a felperessel szemben végrehajtási eljárást indított a felperes adótartozásának behajtása érdekében.

A végrehajtási eljárás során az adóhatóság a felperesnek az alperessel szemben az 5 626 746 Ft összegű részszámla alapján fennálló követelését lefoglalta.

2013. október 15-én a felperes megállapodást kötött az adóhatósággal az adótartozása részletekben történő megfizetéséről, azonban az alperessel szembeni követelése lefoglalásának feloldására ennek ellenére nem került sor.

A felperes a jelen perben előterjesztett, módosított keresetében egyrészt 27 377 426 Ft vállalkozói díj és járulékai megfizetésére kérte az alperest kötelezni, amely összeget akként határozta meg, hogy a vállalkozási szerződésben kikötött bruttó 33 125 000 Ft-ból levonásba helyezte (beszámította) az adásvételi szerződés alapján általa elszállított fa ellenértékét (120 828 Ft) valamint a NAV által lefoglalt követelés (5 626 746 Ft) összegét. Emellett a lefoglalt követelés tekintetében az alperesi tartozás fennállásának a megállapítását kérte a bíróságtól „A polgári perrendtartásról” szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 123. §-a alapján.

Az alperes a felperes módosított keresetét sem a jogalap, sem az összecszerűség tekintetében nem vitatta, amelyre tekintettel az elsőfokú bíróság az alperest a módosított keresetben foglaltak szerint marasztalta, a döntése részletes indokolását pedig a Pp. 221. §-ának (2) bekezdésében foglaltakra hivatkozással mellőzte.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben annak részbeni megváltoztatását kérte akként, hogy a másodfokú bíróság a felperes módosított keresetét bruttó 10 789 375 Ft erejéig utasítsa el.

A kérelmét azzal indokolta, hogy az elsőfokú eljárás során a felperes csupán állította, de nem bizonyította, hogy az adásvételi szerződésben meghatározott mennyiségből mindössze 52,25 mázsa haszonfát termelt ki, a többi mennyiség vonatkozásában pedig a szerződés lehetetlenült.

Kiemelte, hogy az adásvételi szerződésük tárgya a tervezői költségvetés alapján megállapított „lábon álló fa” mennyisége volt. Amennyiben a ténylegesen kitermelt és értékesített fa mennyisége ettől eltért, annak következményeit kizárólag a felperesnek kell viselnie és erre az esetre a lehetetlenülés szabályai nem alkalmazhatók.

A lehetetlenülés ugyanis „valamilyen utólag felmerült körülményen alapulhat, ilyen körülmény pedig fel sem merült, azt a bíróság nem vizsgálta, és a bizonyítási teher körében erre vonatkozóan nem történt meg a felek kioktatása”. Ennek következtében pedig az „alperes az elsőfokú ítélet ismeretében tudja a famennyiség szerződésben rögzített ellenértékére vonatkozó beszámítási kifogását előterjeszteni, mivel addig nem volt abban a helyzetben, hogy ismerje a bíróság döntését a lehetetlenülés jogi fogalmának mellőzéséről”.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltség fizetésére kötelezését kérte, amelynek összegét 300 000 Ft + áfa összegben jelölte meg.

Előadta, hogy az elsőfokú eljárás során az alperes még csak utalást sem tett arra, hogy vitatná a felperesnek az adásvételi szerződéssel kapcsolatosan tett tényállításait és jogi érvelését, márpedig az alperesnek már a keresetlevél kézhezvételekor tudnia kellett, hogy mekkora összegű vételár követelést kíván a felperessel szemben érvényesíteni (beszámítani a felperes követelésébe).

Annak következtében pedig, hogy az alperes által a fellebbezésben hivatkozott, a felperesnek járó vállalkozói díjba beszámítani kívánt követelése érvényesítésére vonatkozó tények és adatok már az elsőfokú eljárásban is az alperes rendelkezésére álltak, az általa a fellebbezésben előadottakat olyan új tényállításoknak kell tekinteni, amelyeknek vizsgálatára a Pp. 235. §-ának (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel nem kerülhet sor.

Megjegyezte, hogy nem bizonyítási körbe tartozó kérdés, hogy a peres felek érvényesíteni kívánják-e egymással szemben az esetlegesen fennálló követeléseiket, ezáltal az elsőfokú bíróságnak ebben a körben kioktatási kötelezettsége az alperes irányába nem volt.

A peres felek a másodfokú eljárás során tárgyalás tartását nem kérték, ezért az ítéletábra az alperes fellebbezését a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontjában és a (4) bekezdésében foglaltakra figyelemmel tárgyaláson kívül bírálta el.

A felek nem nyújtottak be fellebbezést az elsőfokú bíróság ítéletének az alperest 16 588 051 Ft és járulékai megfizetésére kötelező része (az alperes a fellebbezésében 10 789 375 Ft erejéig kérte a felperes keresetét elutasítani) és a megállapítást tartalmazó rendelkezései ellen, ezért az elsőfokú bíróság ítéletének ezek a részei a Pp. 228. §-ának (3) és (4) bekezdései alapján részjogerőre emelkedtek. A másodfokú bíróság pedig az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-a (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően csak a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a perbeli jogvita megalapozott elbírálásához szükséges mértékben feltárta, azt helyesen állapította meg és helytállóak voltak az így megállapított tényállásból levont jogi következtetései is.

Helyesen alkalmazta az elsőfokú bíróság a döntése meghozatalakor a Pp.-nek a felek tájékoztatására, a bizonyítási teherre és a bizonyítás elrendelésére vonatkozó rendelkezéseit is.

A Pp. 3. §-ának (2) bekezdése szerint a bíróság - törvény eltérő rendelkezése hiányában - a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van.

A Pp. 3. §-a (3) bekezdésének utolsó mondata szerint pedig a bíróság köteles a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről a feleket előzetesen tájékoztatni.

A Pp. fenti rendelkezéseinek helyes értelmezése szerint a bíróságnak a Pp. 3. §-ának (3) bekezdésében előírt tájékoztatási kötelezettsége csak a felek részéről előterjesztett kérelmekkel, illetőleg tényállításokkal összefüggésben áll fenn, mivel a bizonyításra szoruló tények körét a felek kérelmei, nyilatkozatai, tényállításai határozzák meg. Ezért olyan tények, illetve körülmények esetében, amelyekre vonatkozóan a felek konkrét tényállításokat nem tesznek - értelemszerűen - bizonyítási kötelezettség sem terheli őket, melynek következtében pedig arról a bíróság sem köteles őket tájékoztatni.

A jelen esetben az alperes az elsőfokú eljárás során a felperes módosított keresetének sem a jogalapját, sem az összegét nem tette vitássá.

Nem tett konkrét tényállítást az alperes az elsőfokú eljárás során arra vonatkozóan sem, hogy az adásvételi szerződés alapján a felperes több mint 52, 25 mázsa mennyiségű fát termelt (volna) ki a rekonstruált területéről, amelyre tekintettel az őt megillető vételár összege több, mint a felperes által elismert bruttó 120 828 Ft.

Konkrét alperesi tényállítások hiányában pedig az elsőfokú bíróságnak e kérdéseket illetően nem kellett a bizonyítást lefolytatnia, és ezekkel összefüggésben a Pp. 3. §-ának (3) bekezdésében előírt tájékoztatási kötelezettség sem terhelte.

Az alperes csupán a fellebbezésében hivatkozott először arra, hogy vitatja a felperesnek az adásvételi szerződés alapján kitermelt fa mennyiségére és értékére vonatkozó tényállítását. Az alperesnek ez a nyilatkozata azonban olyan új tényállításnak minősült, amelynek érdemi vizsgálatára a másodfokú eljárásban jogszerűen már nem kerülhetett sor.

A Pp. 235. §-a (1) bekezdésének 2000. január 1. napjától hatályos rendelkezése szerint ugyanis, a fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására csak akkor kerülhet sor, ha az új tény vagy az új bizonyíték az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására, feltéve, hogy az - elbírálása esetén - reá kedvezőbb határozatot eredményezett volna. A fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására, vagy az elsőfokú bíróság által mellőzött bizonyítás lefolytatásának indítványozására akkor is sor kerülhet, ha az az elsőfokú határozat jogszabálysértő voltának alátámasztására irányul; a 141. §-ának (6) bekezdésében foglaltakat azonban, ebben az esetben is alkalmazni kell.

A Pp. 141. §-ának (6) bekezdése pedig azt tartalmazza, hogy amennyiben a felek valamelyike tényállításának, nyilatkozatának előadásával, bizonyítékainak előterjesztésével - a (2) bekezdésben előírt kötelezettsége ellenére - alapos ok nélkül késlekedik és e kötelezettségének a bíróság felhívása ellenére sem tesz eleget, a bíróság a fél

előadásának, előterjesztésének bevétele nélkül határoz, kivéve, ha álláspontja szerint a fél előadásának, előterjesztésének bevétele a per befejezését nem késlelteti.

A perbeni esetben az alperes alapos ok nélkül késlekedett a felperes által kitermelt fa mennyiségével és értékével kapcsolatos nyilatkozatának (védekezésének) az előterjesztésével, hiszen az annak alapjául szolgáló tények - nyilvánvalóan - már az elsőfokú határozat meghozatala előtt is ismertek voltak számára.

Az alperesnek azt a fellebbezési hivatkozását, miszerint azért csak az elsőfokú ítélet meghozatalát követően tudta a kitermelt fa ellenértékére vonatkozó beszámítási kifogását előterjeszteni, mert „addig nem volt abban a helyzetben, hogy ismerje a bíróság döntését a lehetetlenülés jogi fogalmának mellőzéséről”, nyilvánvalóan nem lehetett a mulasztása kimentésére alkalmas alapos oknak elfogadni.

A következetesen érvényesülő bírósági gyakorlat szerint pedig, a másodfokú eljárás során a fél már nem hozhatja fel azokat a tényállításait és bizonyítékait, amelyeket az elsőfokú eljárásban meg sem kísérelt előadni, vagy amelyek előterjesztésével alapos ok nélkül késlekedett (BH 2003.204. számú eseti döntés).

Mindezekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, a fellebbezett rendelkezését pedig a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező alperes a jogi képviselője ügyvédi munkadíjából eredő saját másodfokú perkölségét maga köteles viselni.

Köteles továbbá megtéríteni a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján a felperesnek a jogi képviselője ügyvédi munkadíjából származó másodfokú perkölségét is, amelynek összegét az ítélet tábla „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló módosított 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) és b) pontjaiban, az (5) és (6) bekezdéseiben, valamint a 4/A. §-ban foglaltak alapján, a felperes által a fellebbezési ellenkérelemben megjelölt bruttó 381 000 Ft-tal szemben bruttó 190 500 Ft-ban állapította meg, 10 789 375 Ft fellebbezett érték alapul vétele mellett, melynek során figyelemmel volt a kifejtett ügyvédi tevékenységre és arra a körülményre, hogy a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálta el.

Az alperest „Az illetékekről” szóló 1990. évi XCIII. számú törvény (Itv.) 5. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján megillető teljes személyes illetékmentesség folytán előzetesen le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az Itv. 74. §-ának (3) bekezdése alapján alkalmazott 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és a 14. §-a alapján az állam viseli.

Debrecen, 2014. július 1.

Dr. Drexlerné dr. Karcub Edit sk. a tanács elnöke, Dr. Szűcs Lajos sk. előadó bíró, Dr. Dzsula Marianna sk. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -